

Nieuw keurmerk moet grip geven op het beheer van natuurgras sportvelden

De meeste gemeenten weten wel hoe hun natuurgras sportvelden erbij liggen. Maar écht zicht hebben op de kwaliteit van het onderhoud, de kwaliteit van de sportvelden en het eventueel vastleggen van het stappenplan voor Integrated Pest Management (IPM) ontbreekt nog te vaak. Kiwa ISA Sport wil daar verandering in brengen. Samen met het Innovatieplatform Gras van de KNVB ontwikkelt het bedrijf een nieuw keurmerk voor natuurgras sportvelden. Niet als verplichting, maar als instrument om het onderhoud structureel naar een hoger niveau te tillen.

Auteur: Wijnand Meijboom

Gert-Jan Kieft, duurzaamheidsexpert, manager lab en business developer bij Kiwa ISA Sport, ziet al jaren een opvallende scheefgroei tussen kunstgras en natuurgras. 'Voor kunstgras wordt heel veel onderzocht en gecertificeerd, maar voor natuurgras relatief weinig.' Dat komt simpelweg doordat de keuring van de natuur sportvelden (vanaf circa 2004) nooit verplicht is geweest. En precies daarom blijft veel van de kwaliteitsborging hangen bij goede bedoelingen en bij momentopnamen die nooit het hele verhaal vertellen. 'Natuurgras is enorm dynamisch', zegt Kieft. 'Maaien, beluchten, vertidraineren, elke handeling verandert de (sport-technische) eigenschappen van een veld. Een keuring is dan altijd maar een momentopname.' Het nieuwe keurmerk moet daar verandering in brengen. Geen eenmalige toetsing, maar een doorlopend oordeel over het onderhoudsproces, inclusief de manier waarop aannemers, gemeentelijke teams of vrijwilligers hun werkzaamheden voorbereiden, vastleggen en onderbouwen. Sander van der Holst, unitmanager bij Kiwa ISA Sport, verwoordt het zo: 'Aan de voorkant kijken of een bedrijf zijn processen goed voor elkaar heeft kunnen wij dan wél gaan vastleggen.' Daarmee verschuift het accent van alleen kwaliteitscontrole aan het oppervlak naar kwaliteitscontrole van het hele proces. Dat is zeker relevant nu gemeenten steeds vaker moeten aantonen dat zij zonder gewas beschermingsmiddelen werken. De

regels rondom geïntegreerde gewasbescherming (IPM) worden strenger, maar nog lang niet overal goed toegepast. Voor specifieke problemen gelden in specifieke situaties nog tijdelijke uitzonderingen op het verbod (conform IPM). Van der Holst is daar helder over: 'Als gemeenten niet kunnen aantonen waarom ze eventueel toch gewas beschermingsmiddelen hebben gebruikt, en of ze eerst alle stappen hebben doorlopen, dan kunnen ze echt een probleem krijgen. Het keurmerk helpt precies bij dat aantonen en dus bij het afdekken van risico's.'

Professionalisering

Ron van den Brink, adviseur en veldinspecteur, ziet in de praktijk dat veel gemeenten vooral behoefte hebben aan duidelijkheid. Hij beoordeelt de natuurgras sportvelden standaard op meerdere aspecten aan de kenmerken bodem, waterhuishouding, vlakheid en grasbestand, en koppelt daar gericht advies aan. Het is zeer wenselijk dat alle beheer- en onderhoudsmaatregelen gericht zijn op het realiseren van wedstrijd- of trainingswaardige natuurgras sportvelden met een hoge speelkwaliteit. Maar ook hij ziet dat het structureel vastleggen van keuzes vaak lastig is. 'Je moet eerst alles geprobeerd en geëvalueerd hebben, voordat je de keuze mag maken tot bestrijding met toegelaten gewas beschermingsmiddelen. En dat moet je allemaal kunnen aantonen', zegt hij. Met het

keurmerk krijgt die structurele aanpak eindelijk een vaste plek in het beheer. Het keurmerk is niet bedacht, omdat de velden in Nederland er slecht bij zouden liggen. Integendeel. Van den Brink: 'Ik denk dat circa 70 procent van de velden redelijk tot goed is. En maar vijf procent echt slecht.' Vergeleken met andere landen doet Nederland het opvallend goed. 'Met de velden die ten zuiden van Nederland liggen, is het meestal minder gesteld', zegt hij droogjes. Het keurmerk is daarom geen reparatiemiddel, maar een middel voor verdere professionalisering en voor grip op processen die steeds complexer worden.

Innovatieplatform Gras

Dit sluit goed aan bij de bredere beweging binnen het Innovatieplatform Gras van de KNVB, waarbij Kiwa Isa Sport nauw betrokken is. Denk aan nieuwe meetapparatuur, nieuwe methoden voor het bepalen van zodestabiliteit, nieuwe inzichten in rassen, mengsels en onderhoud. 'Je hebt al die componenten nodig om een goed natuurgras sportveld te krijgen', zegt Van der Holst. Terwijl gemeenten, sportbedrijven en aannemers elkaar tijdens bijeenkomsten steeds vaker opzoeken om kennis uit te wisselen. Van den Brink herkent het beeld: 'Er is veel kennis, maar men zoekt vaak bevestiging. Hoe doe jij dit? Wat werkt bij jou? Dat soort gesprekken zijn heel waardevol.'

Geleidelijke aanpak

Het keurmerk zal niet van vandaag op morgen overal worden ingevoerd. Kiwa Isa Sport mikt

bewust op een geleidelijke aanpak. Eerst richt het bedrijf zich op gemeenten die het onderhoud zelf doen of die sterk met kwaliteit bezig zijn en organisaties die bereid zijn te investeren in structuur. Van der Holst: 'Als vijf tot tien organisaties zeggen: dit is wat voor ons, dan kunnen we verder bouwen.' Of het keurmerk ooit verplicht wordt? Waarschijnlijk niet, althans niet op korte termijn. 'Als je het aan ons vraagt: maak het verplicht', zegt Van der Holst. 'Maar dan krijg je politieke discussies. Aan een gestructureerde aanpak van onderhoud is overigens eenvoudiger een budget te koppelen. Dat maakt de kosten meer voorspelbaar. Gemeenten willen geen extra kosten, de bond kan het niet zomaar opleggen... zo werkt het niet.'

Naast de toepassing van dit Keurmerk, keuringen volgens KNVB normen en Natuurgras advisering breidt Kiwa zijn rol in het grasdomein verder uit. Sinds twee jaar is het bedrijf geaccrediteerd door de FIFA om natuurgras voetbalvelden te toetsen conform het FIFA Natural Playing Surfaces Quality Program. Hierbij kan een veld een beoordeling krijgen van *Unacceptable* tot *Excellent quality*. Dat maakt deze dienst interessant voor het betaald voetbal, maar ook voor de top van de amateurs. 'Voor een hoofdklassevereniging is het interessant om te weten welke kwaliteit hun veld conform de FIFA-normering behaalt', zegt Van der Holst. 'Zoiets kan dienen als een visitekaartje en als instrument om een veld naar een hogere kwaliteit te brengen.' Het nieuwe keurmerk moet vooral rust en duidelijkheid bieden, benadrukt Kieft. Gemeenten

'Gemeenten willen mooie sportvelden opleveren. Als dit een kapstok is om dat beter, makkelijker of efficiënter te doen, dan helpt het hen echt'

weten straks beter waar ze staan, waar ze naartoe kunnen groeien en hoe ze hun onderhoud kunnen onderbouwen. Van der Holst vat het misschien wel het best samen: 'Gemeenten willen mooie sportvelden opleveren. Als dit een kapstok is om dat beter, makkelijker of efficiënter te doen, dan helpt het hen echt.'

'Het keurmerk helpt bij het afdekken van risico's'

Gert-Jan Kieft

Ron van den Brink

Sander van der Holst

